

Передплата

на «РУСЛАНА» виноситься:

в Австрії:

на цілий рік . . . 12 р. ав.
на пів року . . . 6 р. ав.
на чверть року . . . 3 р. ав.
на місяць . . . 1 р. ав.

За границею:

на цілий рік . . . 20 рублів
або 40 франків
на пів року . . . 10 рублів
або 20 франків
Поодинокі число по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очі і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові щодня крім неділь і руских свят о год. 6-й пополудни.

Редакція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 9 ул. Коперника. — Експедиція місцева в Агенції Ліндовського в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламаций неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Хрест.

(с) Днесь християнський світ обходить пам'ять найбільшої жертви зложеної на дереві Хрестнім, то-ж з тої нагоди хочемо бодай коротенько згадати про перші почини всенародного зображення того взнеслого знамени Християнства та єго значіне.

В перших віках християнства рідко подибуємо сліди Хреста а бодай при всенародній службі Божій, і нічого в тім дивного. Поганам свіжо наверненим і неофітам, не згадку мук і смерті Спасителя належало ставити перед очі, але радше свідчення о воскресеню, о Божій силі о будучих триумфах Єго. Початки християнства сеж продовжене мук Христа; они живцем понавляли ся на перших Християнах. Не було майже дня вільного від таких кровавих драматів, в котрих самі мусіли відгравати ролю не то свідків а жертв. Додаймо до того охоту і конечність затертя в публичних обрядах всеї подібності до ідолопоклонства і боязнь, щоби не дати неумолимим прослідователям позору насмішок, до зневаг і до фалшивих донесень.

Треба добре переняти ся обставинами родячого ся, прослідованого Християнства, щоби мож приналежно оцінити ту побожну печаливість, ту витворну умітність, той помисловий символізм, з яким перші вірні виображали Ісуса Христа роснятого.

Одним з найдавніших таких виображень є агнець лежачий. Є се традиційне виображенє і клясичний символ найсолоншої жертви, принесеної на престолі Хреста. Троха пізнійше зображувало Спасителя з руками на вхрест розпростертими, але самого Хреста не представляно. Се зображенє означало молитву, любов, відкупленє і укривало зарозом згадку про дерево ганьби. Де иньде знова бачимо постать Христа оточену німбом в виді Хреста, посередині межі двома розбійниками; є ту

вже зображений Хрест, але в німбі, в авреолі, то є в світлості і хвалі, а часом ще з додатком символу воскресеня.

Доперва в семім віці починає ся публичне, в церквах, в очах згромадженого народу вірного, виставленє цілого Хреста, то є Ісуса прибитого на дереві хрестнім. Але в тім часі бачимо одну характеристичну ціху: постать Христа є завсїгди приодіта в туніку. Побожна рука артиста не позабула ніколи звернути Господеві єго нешитої одежи, котру здерто з Нєго в хвилі розп'ятя. Довгий час навіть не дозволяла церковна карність інакше представляти Христа. Держано ся в тім згляді побожної легенди сьвященника Василя, котрому Господь сам об'явив ся і сам приказав не представляти Єго інакше як приодітого.

Без сумніву і ті давні артисти християнські знали так само добре як і ми, болесну наготу, бичованя і хрестне розп'ятє; уміли і они тим тайнам задосить учинення віддавати честь, але були того пересвідчення, що тіло Ісуса Христа на подобу «святая святых» старого завіту, сьвятійшим і похвальнішим представити ся, на коли буде окрите заслоною. Була то вже вступна глибока почесьт віддана Єго сьвятости, був то акт віри, а крім сего таке зображенє річи запобігало порівнаням зі змісловою красою бовванів, залягаючих поганьські сьвятині.

Туніка Христова сягала з початку від рамен аж по кістки ніг. Поволи від початку осьмого віку, почато єї скорочувати і так перемінила ся в туніцелю а вкінці в ту вузку опону, в ту висячу перепаску, котру днесь кожний артист малює після вподоби.

Хрест з Господем умираючим за людські гріхи є в очах віруючих не тільки видимий і встрясаючий задаток відкуплення, але зарозом є то апотеоза терпіння. Хрест — мож сказати — се людскість в найсумнійшій своїй постаті з поломаними і покервленими членами! Хрест се символ

споконвічної мисли, се поема нескінченної любови!

Від початку християнства не було ані одної хвилі, в котрій би знамена сего не зрошувано слезами болю, не складано на нім поцілуїв любови. Єгова був Богом грізним; Бог Євангелія, Ісус Христос, є Богом Спасителем. Під грозою блискавиць і громів Єгови, могла найти чоловіка покуска, щоби відповів з духом тьми: «Не хочу Тобі служити»; на вид кровавих слез і горестної смерти на Голготі, бунт чоловічий не має ніякої вимівки, він мусить закликати: «Я довжний Тебе любити!»

В сферах чистої, абстрактної мисли не менше світлу побіду відніс Хрест. Три наймогучіші генії, Плятон, Аристотелес і Зенон царствують в старині, а однак їх геній перед Хрестом стоїть на колінах Єго світлом осінений. Ученик Плятона зістає отцем церкви, Аристотелеса доктором схоластики, а Зенона анахоретою або мучеником.

Тісна, маленька хатина з одним Хрестом на стіні отвірає перед віруючою людиною ширші виднокруги, чим необняті простори небес. Око людске зануряючи ся в звідних просторах небес досягає віддалень ледво даючих ся обчислити, але думка в тій хвилі випереджає сю віддаль і губить ся в нескінченности. Око досягає одну послідну точку світла, то є границю і на ній задержує ся; думка однак хоче довідати ся, що се там є поза тою точкою, дальше і ще дальше і кидає ся на всі боки нетерпеливо. Кожде обертає ся в своїй властивій сфері: око в просторони, думка в нескінченности; звідси борба, терпінє і колотеча.

Але як око спічне на Хресті, всяке терпінє, всяка борба устає. Не міг я дійти до Нескінченого, тож Нескінчений приходить до мене; воплотив ся, щоби око могло Єго обняти без труду, щоби думка могла наситити ся. Під Хрестом то вже і для думки є повне світло, — є мир. —

Голгофта.

В низ з Сіону, через улиці Весефти, проти північним збочам Голгофти, на посічених, дрожащих плечах несучи хрест, стунав Ісус між двома злочинниками...

А коли були уже на горі, стояли серед соняшнього жару, бо день був душний.

Воїни, високі широкоплечі Германи, малі бруняві темноокі Сирийці окружали їх, помічники зносили хрест. Хрест Учителя був знесений понад обох розбійників. Високо на нім стояла напись — насміх над жидами, насміх і немов зачудованє — зложена рукою ігемона, в треха мовах: «Ісус Назорей, цар жидівський».

Опісля роздягли Єго з багрянці й одежи й потягли в гору, враз з двома злочинниками, кожного на єгож хрест. І вбили гвозді через руки й ноги, так прикріплюючи до хреста нагє тіло.

Так висів Він з своїм кровавим, посіченим тілом, протягаючи в болях голову. А коли почув їх крики, розбудила ся в грудях Єго гроза й гнів Саваофта, що дав колись закон: око за око, зуб за зуб! Але Він з могутчою силою Отця,

супротив гніву Бога отців, прорік сам в собі до Нєго й просив: «Отче, відпусти їм, бо не знають, що творять!»

Спека збільшала ся, вапняні скелі палили їх ноги, та они дожидали Єго смерти.

Навкруги в білявім мареві спеки простирали ся широкі збочи, в блакитній хвилюючій млі горбки й узгір'я й долини, поля доспілі, олівні й пальмові гаї. У стіп гори, широким луком ясніли білі дахи Єрусалима, проти обох могучих верхів Морія й Сіону, що темнобруняво жевріли в горючих промінях сирийського сонця.

Без сили лежали могучі тіла германських затязців у стіп Равві й кидали кости о багрянну ризу, що єї зняли з плечий Єго.

Крики-ж товпи змовкли. Купами стояв і лежав нарід навкруги, а їх темні очі впивались з горючою жаждою в Учителя в горі, в Єго смертні муки, та все ще тихо сподіючи ся, що зступить з хреста до свого люду, що нерозумний дожидає. Сї-ж що стояли у переді, коло самого хреста, що були зміж фарисей та книжників, гудили Єго в Єго муках.

Далекож на боці стояла тремтюча громадка сих, що їх Він любив, що в їх кружку розцвітали для Нєго тихі радості Самарії й Галилеї, коли на плодovitих берегах тиверїад-

ского озера ходив і учив: Марія й Марія Магдалина, жінки, Іван також, Єго любимець, Йосиф з Аримафтеї, чоловік знатний, Єго тайний ученик і другі з ними.

Він же висів самотний в пекучім мштячїм просторі, а Єго прагнучі змисли зойкнули з Нєго: «Жаждую!»

І напоїли Єго... Та як!

Та опісля знов підняли ся деякі голоси против Нєго. Мабуть знов налягали на них сумніви, чи Він таки не Мессія, й они кричали: «Коли Ти Син Божий, то зійди, зступи, лікарю, поможи собі й нам!» І слова єї проникли в душу одного з розбїшак і він гудив Учителя. Та другий докорив єму, каючиє і віруючи, а коли звернув ся до Ісуса, Сей подав єму слово відради:

«Справді, справді, кажу тобі, нині зі Мною будеш в раю!»

І знемагаючи в спеці й болях підняв голову. І нараз засвідчив Отець за Нєго против ворогів Єго. Ото гляди — серед тиші підняв ся вихор, темрява укрива землю, померкло сонце над їх головами. І грім Отця зарокотів в далечині, огняні знамена Єго гніву пронизали пїтьму, земля затрусилася. І підняли ся навкруги чудованя й зойки, многі утікли з гори

Оглядаючи світи і їх судбу знаю, що є погаслі сонця, скостенілі планети, а весь вид життя, руху і світла, котрий днес маю перед очима, обвіщує мені, що по-слідню цілю того всего: є смерть. Вид Розп'ятого, окритого ранами, скровавленого, умираючого се вже не знамя смерті і по-гибели, а знамя воскресення, прославлення і безсмертності. В моїй є силі долю мою сполучити з долею Єго, тіло моє з тілом Єго, жите моє з безсмертностю Єго. Лиш під Хрестом я сильніший понад всі сили природи, я більший і могутніший; я безсмертний — я спокійний — я щасливий!

Joubert, мислитель і знаменитий пи-сатель, говорив о собі, що не дає ему су-покою нещасна жажда замкнути цілу кни-гу на одній стороні, а цілу сторону в од-нім реченю, і ціле реченє в однім слові. Був се вірний образ мрій мислячого чоло-віка або радше, як сам Joubert виражає ся, мук, коли чує, що слово его не може заволодіти его думкою. Але се бажанє в повислих словах поставлене розв'язано; красна та мрія, за котрою надармо уганяє ся неспосібність людської мови, чудесно розв'язує ся в вірі християнській: Об'явле-нє, біблія і Євангеліє, тайни Божих пля-нів і призначення чоловіка і ціла віра, ме-тафізика і наука — все те замикає ся в однім слові: **Хрест**.

Рада державна.

Справозданє президента міністрів.

(Дальше.)

2. Пригода виборця в Чернівці.

Правибори в тім селі мали відбутися 26 лютого, а то перед полуднем для V. а по полудни для IV. курії. Вибори для V. курії пере-ведено спокійно без асистенції жандармерії і вибрано хоч маленькою більшістю таких ви-борців, про котрих знано, що вони будуть голо-сувати на кандидата польського центрального ко-мітету. Були се Маєр Маргуліс, начальник гро-мади Робачевський і два другі господарі. Коли комісар виборчий оголосив вибір, присутні пра-виборці прийняли сей вибір спокійно і не почи-нили ніяких замітів проти легальности вибору. І по виборі стояли вони спокійно перед льокалем виборчим, хоч багато з них не було управнених до голосованя на виборців з IV. курії. В «Arbeiter Zeitung» з 4 марта було сказано, що сей вибір сфалшовано, о чім селяни пересвідчили ся з актив виборчих, які комісар лишив в льо-калі виборчій. Се правда, що акти виборчі ли-шив комісар виборчий в згаданім льокалі на час обіду, а позаяк двері були відчинені, то і могли поодинокі особи вглянути в ті акти. Ті особи рознесли однаков між людей ложну вість, що виборчий протокол сфалшовано. По обіді почали ся правибори з IV. курії. Колиж зараз на початку виборів до голосованя приступив

до міста, в сій же хвилині, коли заслона сві-тині роздерла ся на двоє, гроби розтворились, скелі порозпадали ся. Многі розривали свої гру-ди, ридали над смертю Праведника й вірували. Затягці з жахом подали ся від хреста...

Тоді поспішили до Него Єго любі і Він був з ними сам... І серед грози негоди глядав очий Страдаючої і побачив при своїм боці уче-ника, що его любив, молодого, розумного Івана, і получив їх:

«Жено, се син твій! Се мати твоя!»

Та вже гроза Звершителя наближала ся до Него і вся скорбота Єго прорвала ся криком з грудий Єго:

«Боже мій, Боже мій, на що Ти мене по-кинув!»

І ще раз так озвав ся словами до свого Отця й прошептавши ще слово про довершене — сконав.

При дереві Єго ганьби звеніла зброя, а любов, віра й дух не спускали очий з лица Єго й були готові.

правиборець жид Енгельберг, то зібрані прави-борці підняли страшний крик, що жид вже го-лосував перед полуднем. Не помогли упізнення і представлення комісара виборчого. Люди не у-спокоїли ся. Вони накинули ся на Енгельберга і другого правиборця жида і були би его побиди-ли, коли б Енгельберг не був спас ся утечею до компати, де сиділа комісія виборча. Упізнення а навіть грозби комісара не мали успіху. Крик і замішанє змагали ся так, що комісар, не ма-ючи під рукою збройної асистенції, перервав голосованє і від'їхав домів. Отже перерва в го-лосованю не наступила по причині, що мов-то шанси мнимого правительственного кандидата зле стояли — як написано в «Arbeiter Ztg.», — але задля викликаного зібраними експесу. По-заяк правибори йно-що почали ся, то і не мож-на було знати їх результату і для того не міг задля лихого результату комісар перервати го-лосованя. Як лише комісар від'їхав, сейчас на-пала товпа на Маргуліса, котрого уважала за головного агітатора «двірської» партії, покрова-вила его і подерла на ній одіж. Ще сеї самої ночі вислав староста до Чернівца вахмістра Франца Нідерле і 3 жандармів з наказом, за-вести там порядок та спокій, а винуватків увя-знити. Патроля прибула 27 лютого рано до Чер-нівца і сейчас почала слідити за винуватками, котрих відтак по одному увязнено і відведено до канцелярії громадської. Вже перед увязненєм винуватків дізнав ся вахмістр жандармерії до-вірочно, що можна сподівати ся опору. Тож і спішив ся списати «націонале» з увязненими як найскорше і чинність свою урядову покінчити. Також показав він увязненим наложити ланцю-жки, боячись, щоби не утекли. Коло 8 години рано ударено в звони церковні. Вахмістр Нідер-ле підбіг туди і побачив, що на голос звону лю-ди збігають ся громадно з всіх сторін, мужчи-ни і жінки. Колиж жандарм вернув до канце-лярії, то і там застав вже велику товпу людей що оступили громадський дім. На запитанє, чо-го вони збігли ся, кликали селяни, що вони не да-дуть відвести увязнених, рівночасно оступлено жандармів так тісно, що ті не могли двигнути ся з місця. Люди просили, щоби увязнених пу-щено. Вахмістр кілька разів зазивав зібраних в імені закону, щоби розійшли ся, позаяк він му-сить безуцелісно виконати розказ старости. Але ті зазиви не мали ніякого успіху. Товпа глоти-лась чим-раз більше довкола жандармів і нама-гала ся вдерти ся силою до канцелярії гро-мадської, де були увязнені. По якій чверть го-дині такої глоти велів вахмістр вивести увязне-них з канцелярії і ще раз зазивав товпачих ся в імені закону, щоби зробили місце. На за-зів відповіджено страшним криком і ледви перші увязнені вступили на поріг канцелярії громадської, як ті з надвору кинулись, щоби їх видерти жандармам. Вахмістр ударив шаблею на атакуючих его і ему повело ся не допус-тити до відбиття чотирох перших увязнених. Ко-лиж виведено других чотирох під ескортою жан-дармів Панькова і Подолевого, то люди ки-нулись з такою силою до увязнених, що ні ті, ні жандарми не могли рушитись з місця і боя-ли ся, щоби їх не розбросно. Тоді оба поімено-вані жандарми ужили багнетів, хотя в глоті, як зізнають самі, ледви могли повертати ору-жем. Однаков ті два чи три колотя, яких оба жан-дарми ужили, мали кровавий кінець! Петро Ста-сюк повалив ся без душі на землю і зараз за-кінчив жите, чотирох других хлопів (Ів. Федо-рука, Панька Боркова, Ник. Леманишина і Петра Микитина) зранено (двох тяжко, двоох лекше), шестого селянина лише подраснено на хребті. Поранених відвезено до шпиталю в Станисла-вові, де і по 14 днях поздоровіли. Вість, мов-то один з ранених помер в шпиталі, була невірна. По ужитю оружя товпа подала ся о стільки на-зад, що жандарми з увязненими змогли посу-нути ся вперед. Люди супроводжали їх. Увязне-них відставлено до Станиславова і віддано су-дови, коли тимчасом товпа провела ранених до шпиталю а відтак ще збрала ся перед будин-ком суду. По причині експесу в Чернівці увяз-нено 24 селян. Їх задержано до 16 марта в слі-дчій в'язниці а відтак, по усуненю колюзії, пу-щено на волю. Слідство веде ся против дев'ятох за злочин публичного насильства, против 14 за злочин повстаня і неспокою після §. 68 з. к. Межи увязненими не було жадного виборця.

Відтак з боязни перед дальшими неспокоями вислано до Чернівца відділ піхоти, котрий по 8 днях відкликано.

(Далі буде.)

Вісти політичні.

Бар. Банфі прибув рано 21. цвітня до Відня в справі нарад над угодою з Угорщиною, іменню хотять оба правительства порозуміти ся що до високости квот на спільні видатки.

В полудни 21. цвітня вижидають у Відні приїзду цісаря Вільгельма II. «Wiener Abend-post» витає его горячою вступною статєю.

Кабінет англійський заявив, що Англія займе супротив воюючих сторін (Греції і Туреч-чини) становище прихильно-неутральне. Одна-ков у Відні в кругах дипломатичних удержує ся пересвідченє, що властиво Англія похнула Грецію до війни. З Єгипту прогнано всіх Гре-ків, а агент дипломатичний грецький виїхав з Каира.

«Fremdenblatt» уважає війну грецько-ту-рецьку важним однаков не дуже небезпечним фактом. Держави желают удержати мир і най-дуть средства, щоби виступити з всею рішучо-стю, наколи би війна прибрала ширші розміри. З Крети не будуть відкликані війська ні кораблі. Держави мусять там боронити загрожених Гре-ками магометан, і убезпечити заведенє автоно-мії. Після депеш наспівших до міністерства справ заграничних турецькі успіхи воєнні суть так знач-ні, що ще нині (20. цвітня) Турки зведуть го-ловну битву під Ляріссю. Греція не може на-діяти ся на таку поміч від держав європейських. Туреччина знов знає, що Крета мусить одержа-ти автономію, хоч би їй повелось побідити Гре-цію. Жадна держава європейська не буде скор-ше інтервеніювати, поки одна з воюючих сторін о се не зголосить ся.

З Відня телеграфують під днем 21. цвітня, що Турки взяли верх над Греками. Пра-вим крилом посунулись они через Годаман, Не-зерос, Аналісис, Пнакія, Кранію і Грітовалі до просмику Мелоне і ударять відтак на Тирнаву і Ляріссу. З Берліна доносять, що наколи Туркам поведе ся скоро віднести деякі користи воєнні на границі тесалійській, то на той час конфлікт грецько-турецький буде небавом пола-годжений через інтервенцію держав європей-ських. Колиж Туркам не удалось би вступити до Тесалії, то війна могла би проволічесь, бо на-тоді партизанти грецькі могли би загрозити пле-чам військ турецьких в Македонії. Тоді мусіла би Європа подбати о зльокалізованє війни, а Ав-стрія мусіла би вислати деякі війська на грани-цю Нового Базару.

Війна грецько-турецька. З боевища те-салійського маємо нині такі вісти. Не лише просмиком мелоньським але і двома побічни-ми просмиками коло Незерос і Годаману стара-ють ся Турки вступити на рівень тесалійську і по занятю підгірського міста Тирнави ударити на Ляріссу. Бої в тих трох просмиках почали ся вже в минувший четвер, отже перед винповідженєм війни в суботу на раді міністрів в Стамбулі. Го-ловно форсують Турки просмик мелоньський. Наколи би їм повелось заняті сей просмик, то Греки мусіли би з двох других просмиків усту-пити, щоби не дати себе відтяти від головної армії. Суперечні вісти про успіхи воєнні похо-дили з того, що бої звели ся на кількох місцях у всіх трох проходах гірських, а щастє воєнне перехилилось тут і там на одну або другу сто-рону. Лондонські депеші признають, що як Тур-ки так і Греки бють ся повсюди з великим за-взятем і героїзмом. Греки обсадили всі три про-смик 15.000 відділом, Турки вислали туди 22.000 жовнярів. В боях бере участь і артилерія, але іде бій на багнети, штурмують ся блокгавзи і поодинокі вивисшенности яко добрі стратегічні точки. З всего видко, що Грекам розходить ся о то, щоби Турків не пустити на рівень теса-лійську. Бої в просмику мелоньським описує ко-респондент лондонський так: В неділю рано по-чав ся бій, хоч вже і в суботу чути було стрі-ли. Греки вдерли ся в просмик і стріляли тут чотири батальони турецькі. Пішло на багнети. Тур-ки відперли Греків і освободили обляжений в однім блокгавзі відділ турецький. Небавом на-спів сам Едем паша з помочию. Бій простер ся на цілий просмик. Понад 20.000 людей взяло

участь в бою. О 9 годині рано заняли Турки по кількох неудачних приступах один блокгауз, що знаходиться в руках Греків. Греки боронилися ще на вершинах. Туркам наспіла поміч і вони заняли майже цілий просмик. Денеша з Царгороду (з 19. цвітня) каже відтак: Всі грецькі позиції в просмику мелоньським заняті аж недалеко Тирнави. Втрати Греків величезні, турецькі менші. Гафіс паша поляг і умер в Мелюні. Едем паша концентрує 60.000 війська і нині або завтра (20. цвітня) вирушить на Тирнаву і Ляріссу. Крім того вели бої під Гріцовалі і Равені. Перша місцевість упала в руки Турків, від Равені відперто Турків. Під днем 21. телеграфують з Льодону: Вчора (т. с. 20. цвітня) почала артилерія турецька огонь на Тирнаву, куди (з просмику мелоньського) кинено Греків. Завтра очікують загального походу військ турецьких на Тирнаву. — Як видно з всего, то мимо героїзму Греків успіхи Турків таки значніші.

На боєвищі епіротським ведеся бій коло Превези, котру острілюють кораблі грецькі, здаєся з успіхом. Надто виплила флота воєнна грецька на егейське море, куди? — се поки-що тайна. Арта горить.

Новинки.

— В Станиславові в Страстну п'ятницю о годині 4-ій по полудні відсипають мішані і мужескі хори тамошнього «Бояна» в церкві катедральній страстні псалми в слідуєчій порядку: 1) «Благообразний Йосиф» Бортнянського, 2) «Нас ради распятого» Рудковського, 3) «Виджу Тя» Гайдена; 4) «Іскупил ни вси» Рудковського, 5) «Под Твою милость» Матюка, 6) «Ужас бі видіши» Рудковського, 7) «Не презри во скорбіх» Бортнянського. Підчас того будуть упрощені Пані з товариства «Руських женщин» збирати при Божих гробах жертви на реставрацію і приукрашене церкви.

— Старшина товариства гімнастичного «Сокол» у Львові ухвалила на своїм засіданні з 8-го цвітня с. р. скликати після §. 9 уставу надзвичайні загальні збори. Збори с'відбудуться в понеділок 10-го мая с. р. о годині 8 вечором в хаті товариства (ул. Підвале ч. 7) з слідуєчим порядком денним: 1) відкриті зборів д. головою Нагірним, 2) відчитане протоколу з попередніх зборів, 3) вибір першого заступника голови, 4) внесення членів.

— Процес із за правоборів в Березовиці великий розпичне ся 21-го цвітня перед звичайним трибуналом в Тернополі. Обжалованих є 21 селян о злочин з §§. 83 і 85 закона карного, а оборону їх бере на себе значніше число адвокатів з різних сторін краю. О. Митрович в тій справі не обжалований.

— Женщини урядниками скарбовими. Львівська дирекція скарбу дала в останній часі п'ять посад калькулянтів рахункових жінкам. Службові товариші молодих пань говорять, що працюють они пильно і совістно. Кожда з них має ієнит рахунковости. Побирають по 30 до 35 зр. місячно але без вигляду на аванс.

— Головні збори тов. «Руский Дім Народний» в Чернівцях відбудуться в неділю, дня 2 лат. мая с. р. о 3 годині пополудні в читальні «Народного Дому». Наколи-б приписане § 22. статутів число членів не явило ся, то збори розпичнуть ся о 4 годині того самого дня без вагляду на число присутних з таким денним порядком: 1. Справджене протоколу послідних головних зборів. — 2. Справоздане з діяльности виділу. — 3. Справоздане касове і ради надзорчої. — 4. Справа бурси. — 5. Справа будови. — 6. Вибір виділу і ради надзорчої. — 7. Вільні внесення. — Зі вагляду на переважні справи запрошуде виділ на с'ї збори не тільки членів а і всіх патріотів, що не пожалують невилічкої вкладки, а схотять приступити до нашого товариства й скріпити тим підставу нашої народної організації на Буковині. — Іс. Виницький, голова; Гр. Ганкевич, секретар.

— Легенди о страстній Пятниці і о деревах. По засуді Ісуса Христа на муки і хрестну смерть вислала жидівська старшина двох своїх людей до ліса, щоби приготували приряди мук Христових. Ледво дерева узріли сих посіпак, домірковали ся они всего. Безграничний жалі і болість заволоділи ними, бо ні одно дерево не хотіло бути оруддєм мук для свого Сотворителя. Захиталась ціла діброва мовби від вихру, зануміла жалісним голосом а з листя покотили ся роси-слези.

Посіпаки задержали ся на краю ліса. Почали розглядати, що би утяти. Вся деревина перестала шуміти, бо великий страх запер їй груди, они остовіли з переляку.

Неподалеки стояв дуб, король діброви. З превеликого болю, що роздирає его серце, не видержав і закликав: Люди, люди, що за каміні-серця у вас, коли свого Сотворителя і Спаси-

теля хочете мучити і на хрест прибити. Сей оклик звернув увагу с'їпачів на дуба, тож притомом прибігли до него і закликали: «Буде з него Хрест!» і почали зрубувати. «Боже мій, Боже! умилосерди ся надімною!» кликав дуб. «Мусиш пійти зі мною» закликав голос з неба. «За се будеш мати велику силу і спокійне та довге житє». «Боже мій, Боже, квилить жалісно дуб, змилуй ся надомною!» — «Мусиш пійти зі мною загремів знова голос з неба, бо днесь сповняють ся пророчтва, днесь світ спасає ся!» «Змилуй ся Боже, я нещасний, деж я гідний є двигати Твої Найсвятійші члени». «Недосліджені але і незмінні є постанови Божі» відозвав ся знова голос з гори. «Боже мій, Боже! Не моя, але Твоя най діє ся воля!» закликав дуб і з розпукою повалив ся на землю.

Коло дуба стояла росла, струнка і гожа осика. Припала она вельми до внодобы посіпакам, бо виглядала мовби яка краля оточена громадкою гожих і хороших красавиць селських. Коли посіпаки приступили до неї, осика задрожала на цілім тілі і ледве могла прошептати: «Пресвята Мати, ратуй мене!» Пожалувала єї Пречиста Діва. Посіпакам здавало ся, що осика за мягка деревина і полишили єї в супокою. Однак нещасна осика так налякала ся, що від сего часу дрожить і листочками шелестить, хоть нема вітру.

За осикою стояла струнка ліщина, мовби донька коло матери. Видячи що їй грозить, трясла ся і плакала а слези полили мовби одна струя. Однак і рясні слези не оборонили єї. Посіпаки стяли єї і зробили з неї жезл для Христа. Плакала ліщина, молила ся і випрошувала, але суди Божі мусіли ся здійснити. На памятку тих ревнох слез і просьб казав їй Господь родити оріхи.

Оподалеки стояв бук, рослий, барчистий, в білій одежі, мовби селський парубок в білій полотняній. Коли посіпаки зрубували дуба, бук добував послідних сил, кидав ся на всі боки, щоби вирвати ся з землі, упасти на посіпаків і поторошити їх своїм велитним тілом і задавити в мить устанком своїх твердих жилихвих рамен. Не міг однак видобути ся з землі, тож серце перестало в ній бити, поблід від болю і стояв зломаний і німий.

Доперва коли посіпаки почали стинати молоденьку ліщину, «Лотри, заверескотів, то навіть і тому бідацтву не подарує?» Спостерегли его посіпаки. Добрий буде з него підніжок до піддержання стіп Христа, сказали і почали і его стинати. «Ісусе, Маріє, Йосифе!» зайойкотів бук і з тими словами на устах повалив ся на землю.

Під боком бука стояла береза з розпученими косами, мов мати селянка, що плаче над домовиною сина. Видячи, що безмилосердні посіпаки діють і слова не була в силі промовити. Отулила ся тільки, огорнула сильно розпученими косами а заходячи ся від плачу ледво-ледво могла прошептати: Пресвята Дівонько — умилосерди ся, умилосерди ся, а я за се буду с'їкти дітоньки, коли они о муці і науках Твого Сина схотять позабути. Умилосерди ся над нею Божо Мати. Посіпаки полишили єї. Від того то часу береза опускає свої галузки і листочки і криє себе ними з боязни, чи не надійдуть коли знова ті посіпаки.

За березою стояла тернина найжена колочками, бутна своїми білими як сніг цвітими, сьміла своєю молодостию. «Чого я маю бояти ся» думала гордо. На що я могу їм придати ся. Але люта кара спіткала єї за се зухвальство. «Диви, диви!» закликав один з посіпаків, — який досконалий корч на корону!» Стяли посіпаки терновий корч. Уплели з его терня корону, котра ранила скрань Христову а з деревця зробили пужало до канчука, котрим мали бичувати тіло Христа.

Вночі з Страстного Четверга на Велику П'ятницю по нинішній день всі дерева в лісі німим шумом, тихими вістхненнями і слізьми-росою заявляють свій біль по причині страшних мук мученичої смерти Христа, а тернина плаче цілу ніч людським голосом.

— Надзвичайні збори «Банку Зв'язкового» в Станиславові відбудули ся в середі 15-го цвітня в цілі доповнення членів дирекції і ради надзорчої. Банк зв'язковий розвиває ся зовсім правильно і дуже успішно. Вплачені уділи виносять уже 17.756 корон, а фонд корінний близько 3.000 корон. Число членів доходить до півпята ста.

— Жадаймо від послів до ради державної, ваглядно від кандидатів на послів, між иньним також висднання вільних білетів залізничних для молодежи шкільної, коли під проводом катиххита або учителя відбывають наукову прогульку. Фінанси залізничні, не утерплять на тім, навпаки може зискають, бо ученик, що засмакував в поважних прогулках, обертає-ме пізнійше збуваючий гріш на щораз дальші прогульки, а противно «доматор» позістане на завсідги доматором і уживе гроша на менше благородні приятности. Дивувати ся треба, що жадні дневники не порушили досі тої квестії, а прецінь на Заході єї вже давно практично полагоджено.

— Стипендію з фундації Ожанецької одержав Михайло Терлецький, слухач І-го року прав у Львові.

— Виборчі махінації. Судия слідчий ад'юнкт п. Черні переслухував дня 15-го с. м. сьвященників-виборців в Бережанах.

— «Селянська Рада» в Перемишлі. Основателі сего політичного товариства видали відозву з прошениями о приступлене в члени а заразом на перші конститууючі збори, що відбудуть ся в Перемишлі в п'ятницю дня 30-го цвітня 1897. Збори отворить др. Кормощ, вступне слово виголосить посол Новаковский, почім наступить між иньним реферат політичний і економічний.

— Пів носа відкусив в супереччі Прокіп Заячук своєму своякові Іванові Заячук, за що суд станиславівський засудив его на три дні арешту або 15 зр., уввагляючи ту лагодячу обставину, що противник вхопив его сильно за чуприну.

— Нова горівка. Яку погань дають жидівські шинкарі нашим селянам на обходи родинні, як весіля, хрестини і поминки, оповідають свідки з різних сторін краю. Є то горівка, в котрій нема ні капличочки алькоголю, але чиста вода жерельна, змішана з якоюсь плюговою есенцією. Горівка та задержує свою міць лише через сорок годин. Щоби замінити горнець чистої води на сильну горівку, вистарчить випустити до неї п'ятнайцять кропель сєї тайної течі.

— Недільний спочинок на залізничі. Міністерство залізниць видало так для австрійських як і для спільних зарядів приватних залізниць дуже важне розпоряджене, котре жадає, щоби в неділю і в 8 означених днях великих сьвят товаровий рух на залізничях був застановлений. Не відносить ся се лиш до висилки худоби і до поспішно висиланих товарів. Дальші винятки будуть роблені лиш тоді, коли-б повне виконане нового розпорядження було неможливе без помноження більших магазинів і залізничого персоналу.

— Всюди революти. В Празі відбудули в неділю слуги приватні збори, на котрих прийшло до такого заворушення, що комісар поліції ледви з шаблею в руках зміг пробити собі дорогу, щоби утечи з зборів. В Любєні знов боять ся розрухів антисемітських, по причині, що там заповід ся деє термінатор шевський а люди догадують ся, що жиди убили его на маці.

— Маневри військ російських відбудуть ся в перших днях мая с. р. під Біліметоком. На маневри ті мають прибути цісар австрійський і німецький.

— Народа польських соціялістів. В днях 6-го і 7-го червня с. р. скликають соціялісти в Німеччині вже третю з ряду нараду до Берліна. Нараджувати ся будуть головно над способами пропанаганди поміж польськими робітниками.

— Чоловік пережувач. В Боснії живе молодий, 25-літній чоловік, посідаючий ту особливуду прикмету, що кождо поживу мусить пережувувати. Перебіг пережування зовсім такий самий як у відповідних звірят.

— Процес анархістів. В Берліні засуджено анархіста Кошемана, що мав вислати пекольную машину до полковника поліції Кравзого, на 10 літ і 1 місяць тяжкої в'язниці і на втрату через 10 літ прав горожанських, а спільника его Вестфала на 1 рік в'язниці.

— Поворот провідника боснійско-герцеговинської децутатії. Сими днями повернув до Сараєва Ефтанович, провідник боснійско-герцеговинської децутатії, що їздила до Відня передати цісареві пропаметне письмо. Безчисленна товпа людей вижидала его на двірці і повитала ентузіастичними окликами. Кріпкі мужчини перенесли Ефтановича з купе до фіякра, що був на роком приукрашений найгарнійшими весняними цвітими. З вікон кидано китиці а нарід чотири рази хотів відірвати коні, але поліція не допустила. Перед домом Ефтановича кинула ся товпа цілувати его по руках і ногах. Коли хотів промовити до них, поліція не дозволила.

— Мєсть барітоніста. На однім представленю опери в Нідці випискала публіка декотрих сьпіваків. Барітоніст Берієль, Віденьчук, був по тій причині так обурений, що впав на партер і ударив одного пекача кулаком в карк. Публічність булаб дала ся єму ще ліпше взняки, коби не комісар поліції, що охоронив лютого сьпівака.

— Віднайдений скарб. Братя Данері, властители одного готелю в Генуї, унаслідили касову книгу з початку того століття, котра належала колись до їх прадіда по матери, банкира Сіджіолого. З книжки тої довідались брати, що їх прадід в часах французьких воєн зложив в трех банках в Генуї величезні суми, почім скоропостижно помер. Поквітовань на ті суми не було жадних, рівнож як і самі банки давно пощезали. Але хрестини і знаки, уміщені в книзі касовій коло назв тих банків, навели братів на здогад, що з ними мусить взятися якась тайна. І справді сими днями відкрили брати в старім шпихлірї вже сильно затерті знаки, зовсім подібні до знаків в книзі. Повибивали зараз в тих місцях діри, але крім незначного числа цєкінів (золотих монет) не знайшли нічого. Властни-

вий скарб знайшли они доперва під старим помаранчевим деревом в зелізній скринці, а крім того ще багато інших золотих річій і дорогих каменів. Вартість знайденого скарбу досягає до 200.000 зр.

— **Смерть з ефектом.** В Харкові застрілився в часі представлення в тамошнім театрі якийсь Годлевський, полишивши письмо, що відбирає собі жити в театрі, бо хоче з ефектом умерти.

Вісти з Еп. Перемиської.

Конкурс на посаду архипресвитера при тутешній Капітулі розписаний до 30-го цвітня с. р. а на посаду архидіакона і соборного крилошанина до 25-го мая с. р. — Увійняне від іспиту конкурсового дістали оо.: Северин Метелія парох з Краківця і Маркил Криницький, парох з Баранчич. — Канон. інституцію на Ясеницю замкову дістав о. Мих. Добрянський. — Завідательство в Коблянській волі дістав о. Алексей Брик.

Послідні вісти.

Цісаря німецького, що прибув 21-го о 11 годині рано до Відня, повитав наш цісар в супроводі всіх архикнязів і найвищих достойників держави. Цісар замешкав в бургі, де зараз по приїзді зложили йому візити архикнязі. О 3³/₄ годині з полудня відвідав Вільгельм II. гр. Голуховського в будинку міністерства справ заграничних і пересидів там цілу годину. О 5-тій годині відбувся обід фамілійний, на котрий запрошено і гр. Голуховського. Нині 22-го цвітня, відбудеся велика парада цісарська на Шмелцу. Вечером відіде цісар Вільгельм. Річ певна, що предметом наради обох монархів суть пригоди воєнні на Востоді. Нинішні телеграми віденські потверджують, що Турки взяли просмик мелюньський і що війська турецькі кольоннами (отже без всякої перешкоди) громадають ся на ровени тесалійській, уставляючись до рішучого бою під Ляріссою. Греки окопались в Ляріссі. Так само доносять до Лондону під днем 21-го цвітня з Елясони, що вже 20-го по полудни здобули Турки послідну позицію грецку межі Мелюною а Тирнавою і що стали острілювати Тирнаву. В Стамбулі рознеслась вість, що вже і Лярісса упала в руки Турків. Туреччина має заняти Ляріссу лише хвилево, щоби змусити Грецію до опущення Крети.

Поїзди зелізниць

від 1 н. ст. мая 1896 після львівського часу.

Відходять зі Львова.

до Кракова . . .	5-16	9-16 б	10-31	3-26 п	7-21	11-36 п
„ Підволочиск . .	6-36 п	—	10-06	2-47 п	—	11-21 п
„ (з Підзамча) . .	6-50 п	—	10-25	3-01 п	—	11-48
„ Черновець . . .	6-46 п	—	10-01	3-21 п	—	10-51
„ Стрия . . .	5-58	—	10-11	3-41 п	7-58	—
„ Рави рускої . . .	—	—	9-51	—	7-41	—
„ Янова . . .	—	—	10-21	3-36*	—	9-31
„ . . .	—	—	—	1-41**	—	—

Приходять до Львова

Зь Кракова . . .	5-46 п	9-31	2-06 п	7-31	9-21 б	10-06
„ Підволочиск . .	—	8-41	3-10 п	5-46	—	10-41 п
„ (на Підзамча) . .	—	8-18	2-54 п	5-21	—	10-26 п
„ Черновець . . .	—	8-04	2-37	6-40	—	10-31 п
„ Стрия . . .	—	8-36	2-27	—	10-46	12-46
„ Рави Рускої . . .	—	8-51	—	6-21	—	—
„ Янова . . .	—	8-26	6-04	—	9-30	—

*) В неділі і свята не курсують.

**) Лише від 16 червня до 31 серпня тільки в неділі і свята.

Ті числа, в котрих підчеркнені мінути чорною лінійкою, означають пору нічну від 6-00 год. до 5-59 год. вранці.

Поспішні поїзди напечатані товстими буквами і означені буквою п., поїзди блискавичні, при котрих нема во-зів III. класи, буквою б.

Львівський час розрізняє ся від середньо-європейского (зеліничного) о 36 мінут, іменно коли після середньо-європейского часу всть година 10, то після львівского всть 10 год. 36 мін.

Адміністрация

„РУСЛАНА“

глядає анонсера.

Зголошувати ся в Адміністрації (ул. Коперника ч. 9, II. поверх) між го-диною 12-ою а 1-ою в полудне.

Т. А. КАЛІЧЕК.

Робітня

убрань жіночих
у Львові, Ринок ч. 25.,
(I. поверх)

приймає всілякі замовлення і виготовляє їх з гу-стом і елеганцією після найсвіжійших журналів.
29—?

„ДНѢСТЕРЪ“

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

у Львові в домі „Просвіти“ Ринок ч. 10.

перше і одинокє руске товариство асекураційне, припорученє Всч. Духовенству і всім вірним через Ем. Кард. Митр. і Преосв. Еп. Ординарияти всіх трех Епархій, обезпечає будинки, худобу, господарські знаряди, збіжжє в зерні і соломі, сіно в стогах і будинках против шкід огневих за можливо най-низшою оплатою.

Школи ліквідувє ся і виплачує ся сейчас по пожарі а договори заключені з першими Товариствами контрасекураційними подають „Днѣ-стери“ можлисть обезпечувати і виплачувати і найвисші суми.

Поліси „Дністра“ приймає Банк краєвий при позичках гіпотечних.

На житє можна обезпечити ся через „Днѣ-стеръ“ після всіх можливих комбінацій в Товари-стві взаїмних обезпечень в Кракові, котре дає як найкористійші услівя і видає поліси і квіти в рускім язичі.

Товариство взаїмного кредиту „Днѣстеръ“ стоваришенє зареєстрованє з обмеженою пору-кою, приймає від своїх членів і третих лиць вклади до опроцентованя по 5%. Гарантія ціл-ковита. Удїли по 50 корон. Позички удїляють ся тільки властителям реальностей, вільних від тягарів, за порукою двох членів. З позичок від-тягає ся десята часть на удїл.

Зголошеня о удїленє агенції в місцевостях де „Днѣстеръ“ не є заступлений, приймають ся.
(20—?)

АГЕНЦИЯ ЧАСОПИСИЙ

А. ЛЯНДОВСКОГО

у Львові, Пасаж Гавсмана (Гранд-Готель) 41—?

приймає передплату на всі часописи у всяких язиках і доставлює їх до дому без всякої доплати.

Вже появиля ся з друку

РУСКА КУХАРКА

або

Школа вареня по руски

містить 41 знаменитих зуп.

Всі печені, які тільки можливі: Волові, баранячі, вепрові і т. д.

Байцованє шинок, робленє знаменитих ки-шок і ковбас і т. п.

Мучні і яєчні страви

Блини — Пиззи і т. п.

Знамениті рускі пироги печені з сиром, капу-стою і т. п.

Робленє вкуеного набїлу і т. п.

Все в рускій мові.

Ціна 70 кр.

По надїсланю переказом 76 кр. виспласє франко Друкарня народова Ст. Манецкого і Спіл-ка, Львів. Готель Жоржа.

ПРАВДА

ІЛЮСТРОВАНЕ ПИСЬМО ДЛЯ РУСКОГО НАРОДУ

під редакцією

Антоня Березиньского

виходить у Львові тижнево кожної пятниці.

Буде подавати поезії, повісти, житєписи з портретами, поучаючі статї з історії, письмен-ства, господарства, промислу, вісти про читаль-ні, вісти політичні і суспільні. Крім того буде містити часть забавну.

Передплата: В Австрії . . . . . річно 4 р.
„ . . . . . піврічно 2 р.
„ . . . . . чвертьрічно 1 р.
За границею . . . . . річно 8 рубл.
„ . . . . . піврічно 4 рубл.

Редакция, адміністрация і експедиция
Львів, ул. св. Миколая 13.

Руска справа

в роках 1891—1894

НАПИСАВ Н. В.

Ціна 50 кр. в. а.

З пересилкою 55 кр.

Дїстати можна в книгарни Тов. ім Шевченка, або в Ставропільській.